

A
B
C
D
E

Avdelningen för ekonomi och stadsmiljö

Enskede-Årsta
stadsdelsförvaltning

Handläggare:
Peter Svensson
08 508 14 031

Tjänsteutlåtande

sid 1 (30) 2005-09-21
Dnr 05-102/302

Till
Enskede-Årsta stadsdelsnämnd

Tertialrapport 2 – 2005 med delårsrapport

Förslag till beslut

1. Medel om 0,6 mnkr i stimulansbidrag för två nya förskoleavdelningar vid Tämnarvägen och Bråviksvägen begärs som budgetjustering hos kommunstyrelsen.
2. Medel om 0,6 mnkr i beställarstöd och förprojekteringskostnader för utbyggnad av förskolan Grafikvägen 5 begärs som budgetjustering hos kommunstyrelsen.
3. Medel om 0,6 mnkr i beställarstöd och förprojekteringskostnader för utbyggnad av förskolan Hummelvägen begärs som budgetjustering hos kommunstyrelsen.
4. Omslutningsförändringar om 46,6 mnkr för ökade intäkter och kostnader begärs som budgetjustering hos kommunstyrelsen.
5. Tertialrapport 2 2005 med delårsrapport godkännes varav del 1 lämnas till kommunstyrelsen och del 2 till stadsledningskontoret.

ABCDE

Dnr 05-102/302 sid 2 (30)

Ulla Thorslund
Stadsdelsdirektör

Leif Fransson
Chef avdelning ekonomi och stadsmiljö

Ärendets beredning

Tertialrapporten har utarbetats inom avdelningen för ekonomi och stadsmiljö i samarbete med övriga avdelningar. MBL-information har lämnats till de fackliga organisationerna 2005-09-12 och ärendet har förhandlats 2005-09-13. Ärendet har skickats till de lokala råden.

Del 1 - Tertialrapport 2 till kommunstyrelsen

Förvaltningschefen har ordet

Det är glädjande att kunna lämna en prognos som fortsatt visar på budget i balans. Bakom resultatet döljer sig både positiva och negativa resultatutvecklingar vid vissa enheter. Positivt är att den nya förskoleorganisationen nu satt sig och gjort att alla områden är i ekonomisk balans samtidigt som den genomsnittliga barngruppsstorleken sänkts. Åsens ålderdomshem har efter flera år av ekonomiska problem nu lyckats vända trenden och uppnått budgetbalans. Vi har fortsatta ekonomiska problem inom socialpsykiatri och missbruksvården där kostnadsläget har ökat kraftigt under året vilket leder till att kraftfulla insatser måste vidtas.

En förutsättning för att klara de utmaningar vi står inför med ökat servicebehov och fortsatt god hushållning av resurserna är att vi kan utveckla verksamheten och hitta nya lösningar. Det är därför väldigt glädjande att se det engagemang och gensvar som finns i de projekt som möjliggjorts via kompetensfonden. Särskilt intressant är vårt största projekt "Språnget" där vi ska hitta vägar att utforma morgondagens äldreomsorg. Även "Årstaprojektet", vårt så kallade fixarprojekt, där vi genom olika insatser hoppas kunna förebygga tidiga behov av äldreomsorg har rönt mycket stort och positivt mottagande av stadsdelens berörda innevånare.

Som ett led i vårt ständigt pågående arbete med god budgethållningsdisciplin inom förvaltningen vill jag lyfta fram de fackliga organisationernas initiativ till skrivelse i samband med tertialrapport 2. Det resulterade i följande gemensamma uttalande från arbetsgivare och de fackliga organisationerna.

"Förvaltningens uppdrag är att ha en budget i balans. Det betyder att underskott på en enhet drabbar andra enheter. Det kan i sin tur leda till att medarbetarnas motivation att ta ekonomiskt ansvar undergrävs. Det finns även en risk att arbetsmiljöarbete "bortprioriteras" i samband med budgethållningsåtgärder.

Enskede-Årsta har en hög sjukfrånvaro som belastar en redan ansträngd ekonomi. Arbetet med att minska sjukfrånvaron kräver delaktighet och öppenhet inom hela organisationen. Det är därför av största vikt att samverkansavtalet efterlevs på alla beslutsnivåer."

Ulla Thorslund

Stadsdelsdirektör

Sammanfattning

Övergripande verksamhetsuppföljning

Förvaltningens verksamhet bedrivs med utgångspunkt från stadens kvalitetssystem. För att säkra kvalitetsutvecklingen har dialogmöten genomförts med alla enheter under april och ytterligare en uppföljning sker under oktober.

För att öka brukarinflytandet finns nu inarbetade kanaler i form av barnråd, ungdomsråd, förskole- och skolråd, pensionärsråd, anhörigråd samt handikappråd. Därutöver prövas nya modeller för brukarinflytande vid flera enheter.

Förbättra välfärden och de kommunala verksamheterna

Genom att starta nya förskolelokaler har barnomsorgsgarantin kunnat hållas och barngruppernas storlek minska. Under året har den genomsnittliga gruppstorleken sänkts från 16 till 15,2. Under 2006 planeras alla avdelningar ha en gruppstorlek enligt förskoleplanens riktlinjer. Inom äldreomsorgen har flera aktiviteter startats för att förbättra brukarnas möjlighet till utevistelse. Projektering pågår för två moderna äldreboenden inom Stureby sjukhemsområde samt modernisering av Åsens ålderdomshem. Inom omsorg för funktionshindrade undersöks möjligheten att hitta nya moderna lokaler för Enskededalens gruppbostad. Inom förvaltningen utvecklas ungdomarnas möjligheter till bättre inflytande på skola och fritid. En ny mötesplats har öppnats i Enskede skola. Integreringen av särskolan förstärks till stadsdelskolorna. Förvaltningen undersöker möjligheten att starta dagverksamhet för hemlösa.

Bygga bostäder och utveckla Stockholm

En strategisk fråga när nya bostäder planeras är dialogen med boende och verksamma och hur servicen ska utformas och dimensioneras. I Blåsut planeras en förskola med fyra avdelningar och en ny gruppbostad i kvarteret Kolonisten och kvarteret Kolonistugan. När det gäller nya bostäder på Årstalänken har plats reserverats för skola och förskola.

Göra Stockholm till en ekologiskt hållbar storstad

Under året har alla enheter i förvaltningen fått en skriftlig handledning, där miljömålen, som är relevanta för dem, har lyfts fram och försetts med råd hur de kan gå tillväga för att uppnå respektive mål. Under året har nya fjärils- och humlerestauranger skapats. Förvaltningen arbetar också för att företag inom slakthusområdet och Årsta partihallar ska bli miljödiplomerade

Bryta segregationen och fördjupa demokratin

Vid skolorna och fritidsgårdarna pågår ett arbete för att öka förståelsen för andras livsvillkor och värdegrund, bland annat i det ämnesövergripande området livskunskap och i samarbete med andra EU-länder.

För att minska bidragsberoendet bland ungdomar drivs bland annat ”arbetsforum sydost” i syfte att få ungdomarna i reguljärt arbete eller praktik.

Ta ansvar för ekonomin

Arbetet med att förbättra ekonomistyrningen med bland annat strukturerad uppföljning av de enheter som definierats som potentiella riskenheter har givit gott resultat och prognosen för året visar på en budget i balans.

Övergripande verksamhetsuppföljning

Synpunkts- och klagomålshanteringen

Förvaltningen har gjort en översyn av systemet för att fånga upp synpunkter och klagomål. Enheterna har överlag fungerande rutiner för hur de tar hand om synpunkter från brukarna. De sammanfattar årets synpunkter och hur de har åtgärdats i samband med verksamhetsberättelsen.

Integrerat lednings- och styrsystem (ILS)

Nämnden har arbetat med att utveckla det integrerade ledningssystemet under flera år. Förvaltningsledning och nämnd för regelbundet dialog om måluppfyllelse och hur verksamheten kan utvecklas ytterligare.

Alla enheter har stadens kvalitetssystem som utgångspunkt för sin verksamhetsplan. För varje generellt åtagande beskriver enheterna arbetssätt, uppföljningsmetod med tidpunkt och ansvarig och eventuella utvecklingsplaner. Enheternas arbete med medarbetarnas och brukarnas inflytande, miljö, barnperspektiv, mångfald och integration är integrerat i verksamhetsplaneringen.

Förvaltningen följer upp enheternas kvalitetsarbete på dialogmöten vid minst två tillfällen per år. De första mötena hölls under april och nästa kommer att ske under oktober. Återkommande teman vid mötena är att granska och godkänna verksamhetsplanerna samt följa upp om enheterna uppfyller sina åtaganden. I år prövar förvaltningen en ny modell för dessa möten. Ambitionen är att förstärka ledningens uppföljning och förbättra dialogen med enheterna om nämndens politiska prioriteringar. Mötena hålls ute i verksamheterna. Stadsdelsdirektör eller avdelningschef leder mötet och enheten representeras av chef och arbetsplatsombud.

Arbetet med att aktivt stärka brukarinflytandet

Nämnden har ett barn-, ett ungdoms- och ett övergripande förskole- och skolråd för att stärka brukarnas möjlighet till inflytande. Alla skolor har formella kanaler för elev- och föräldrainflytande exempelvis elevråd, matråd och förvaltningsråd. Dessa fungerar i varierande utsträckning. Nya former av samverkansmöjligheter prövas därför parallellt med de traditionella. Som exempel kan nämnas familjematte (gemensam undervisning för elev och föräldrar), pratstuga (ett forum för samtal, stöd och en "ventil" för elever), frukostmöte med rektor och föräldrar, förtydligande av innehållet i mentorstimmar och att skolledningen deltar oftare vid elevrådsmöten i äldreåren. Skolorna arbetar med att förtydliga och utveckla de individuella utvecklingsplanerna. I detta arbete kommer ett fördjupat elev- och föräldrainflytande att växa fram. För att öka ungdomarnas delaktighet och inflytande kommer gårdsforum att bildas på förvaltningens fritidsgårdar under hösten.

En enkät riktad till 5-åringar i förskolan har genomförts. Generellt sett är de 5-åringar som tillfrågats ännu mera positiva till sin förskolevistelse än barnen i förra årets undersökning. Merparten av alla barnen uppger att de tycker om att gå till förskolan.

Ett anhörig- och brukarråd har inrättats. Rådet består av tre representanter från pensionärsrådet och tre från handikapprådet. Syftet är att vidareutveckla samarbetet med brukare och anhöriga samt ge insyn och möjlighet att påverka verksamheten.

Frågor som rör enheternas arbete inom äldreomsorgen och omsorg om funktionshinder tas upp i de lokala pensionärs- och handikappråden. Utförarenheterna inom äldreomsorg och omsorg om funktionshindrade arbetar med att utveckla serviceplan/arbetsplan och omvårdnadsplan enligt socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen. Kontaktpersonen och/eller den omvårdnadsansvariga sjuksköterskan upprättar dessa planer tillsammans med brukare och anhörig. I det dagliga arbetet utförs hjälpinsatserna i samråd med den äldre. Avvikelsesrapportering sker enligt gällande lagstiftning och besvaras och åtgärdas snarast. Via kompetensfonden kommer personalen att erbjudas utbildning i IT-baserad dokumentation, vilket förväntas bidra till att förbättra kommunikationen mellan personal och brukare/anhöriga.

Brukarinflytande på gruppbostäderna utövas främst genom systemet med "Min konferens". Det är uppföljningsmöten med fokus på insatser, måluppfyllelse och diskussion om nya mål utifrån den boendes behov och önskemål. Den boende bestämmer vem från personalen som deltar och vem som ska representera andra insatser som arbetsverksamhet, habilitering, vårdcentral med mera.

Alla verksamheter inom socialtjänstavdelningen har genomfört den årliga enkäten om bemötandefrågor och rättssäkerhet, resultatet har inte sammanställts. Arbetet med att stärka brukarinflytandet fortsätter i bland annat fokusgrupper. En arbetsgrupp inom avdelningen har i uppdrag att se över hur brukarinflytandet kan utvecklas.

Förbättra välfärden och de kommunala verksamheterna

Ge alla barn och unga en bra start i livet

Arbetet med att minska barngruppernas storlek och faktisk minskning
Arbetet med att minska barngrupperna fortsätter, enligt verksamhetsplanen. Förskoleområdena Dalen och Östberga har prioriterats under år 2003 och 2004, medan Årsta prioriteras i år. Särskilda medel finns avsatta för att minska barngrupperna. Förskolecheferna i Årsta har arbetat fram förslag på hur medlen ska fördelas och hur minskningen ska genomföras under hösten. Efter samråd med de fackliga organisationerna kommer minskningen att genomföras. Det innebär en faktisk minskning med ett tjugotal barn i grupperna i förskoleområdena Årsta 1 och Årsta 2.

Vid augusti månads utgång var snittsiffrorna i stadsdelens förskolor följande: 1-3 år 13 barn, 1-4 år 15 barn, 1-5 år 16 barn, 3-4 år 16 barn, 3-5 år 18 barn och 5-åringar 16 barn. Det innebär att totalt 82 % av stadsdelens förskoleavdelningar har ett barnantal som motsvarar riktlinjerna i förskoleplanen. Under våren var motsvarande siffra 75 %. I tertialrapport 1 2003 hade stadsdelens förskolor ett snitt på 16,3 barn i grupperna motsvarande siffra är nu 15,2.

Förskoleområdena Dalen och Östberga har idag tomma platser och lokaler möjliga att omvandla till förskolor. Där finns således möjlighet att ta emot barn för att sänka barnantalet i grupperna i stadsdelen. Eftersom föräldrar oftast vill ha förskoleplats i nära anslutning till hemmet har Dalen och Östberga (där efterfrågan är lägre) svårigheter att kontinuerligt ha alla platser besatta. För att både uppfylla föräldrars önskemål och det politiska uppdraget att sänka antalet barn i grupperna har en utbyggnad skett i de mest efterfrågade områdena, i första hand Årsta. För att kunna sänka antalet barn ytterligare i grupperna projekteras för att bygga ut i Stureby, Årsta och Johanneshov. I avvaktan på beslut kommer en paviljong att placeras vid en förskola i Johanneshov. Ytterligare en paviljong kan komma att behövas och placeras då i Enskede. I Enskede undersöks möjligheterna att starta en avdelning med uteverksamhet (typ ”Ur och Skur”) under hösten-vintern 2005-06. Alla dessa åtgärder är ytterligare ett led i arbetet med att minska antalet barn med i snitt ett barn per avdelning.

Barnomsorgsgarantin

Hittills har förvaltningen klarat att uppfylla barnomsorgsgarantin och förvaltningen bedömer att den även kommer att uppfylls under resten av året.

Integrera särskola och övrig skolverksamhet

Nytorpsskolans särskoleelever deltar efter förmåga i de gemensamma aktiviteterna som anordnas. Under loven samarbetar särskolefritids och grundskolefritids och under terminerna samarbetar särskolefritids med mellanstadieverksamheten. Under det här läsåret kommer även särskolan tillsammans med mellanstadieverksamheten att delta i de aktiviteter som genomförs inom ramen för "Handslaget", vilket är ett samarbetsprojekt med Stockholms idrottsförbund med flera.

I Skanskvarnsskolan deltar särskoleeleverna i skolans gemensamma samlingar, festligheter och traditionella högtidligheter. De elever som kan och vill gör intern prao regelbundet under läsåret. En dag per vecka hjälper eleven till under lunchtid i skolköket. Skolan arrangerar också temadagar fem gånger per år, där alla skolans elever delas in i åldersblandade grupper.

Mötesplatser för ungdomar

I stadsdelen finns tre fritidsgårdar belägna i Dalen, Årsta och Östberga samt två parklekar i Östberga. Vid årsskiftet 2004-2005 öppnades en caféverksamhet för ungdomar i Enskede skola. Under våren har förvaltningen utrett möjligheten att öppna en mötesplats för ungdomar i Stureby. Resultatet presenteras för nämnden i särskilt ärende i oktober.

Ungdomars inflytande

Det senaste året har arbetet i stadsdelens ungdomsråd utvecklats. Allt fler ungdomar deltar och engagemanget och aktiviteten är mycket hög. Representanterna i rådet börjar närma sig den övre åldern för att kunna vara medlemmar. Med anledning av detta kommer under hösten ett aktivt rekryteringsarbete av nya medlemmar att påbörjas. I detta arbete kommer stadsdelens skolor att delta. Avsikten är att få nya representanter från i första hand år 7 och 8. Ungdomsrådet planerar en musikturné i fem stockholmsförorter i samarbete mellan Folkets Husrörelsen och kulturförvaltningen. Ungdomarna ska själva boka, marknadsföra, ordna med biljettförsäljning och ansvara för arbetet runt scenen.

Ungdomsrådet diskuterar också att anordna "Ungdomens dag" i Enskede-Årsta, med exempelvis politikerhearings, workshops, aktiviteter, debatter, musikuppträdanden och disco.

Ungdomslotsen har initierat ett regionalt nätverk för ungdomslotsar för att utbyta kunskaper, erfarenheter och framgångsfaktorer inom länet. Avsikten är att gemensamt formulera syfte, mål, metoder, strategier och visioner för stadsdelars och kommuners arbete med ungdomsinflytande.

För att gynna ungdomarna i ett helhetsperspektiv kommer förvaltningen, i enlighet med beslut av nämnden, att organisatoriskt samla bland annat ungdomslots, drogforebyggande samordnare, fältassistenter, fritidsgårdar och skolresursteam i en gemensam enhet. Enheten kommer att arbeta med ungdomars fritid, skolförhållanden och sociala förutsättningar. Fritidsgårdarna håller på att bilda gårdsråd för att fånga upp ungdomarnas idéer om verksamheten.

Ökad livskvalitet för äldre

Sysselsättning, utevistelse och promenader inom heldygnsomsorg och hemtjänst

Förvaltningen har i årets budget fått extra medel på cirka 1 mnkr för att förbättra de äldres möjligheter till utevistelse och en rik fritid. Förvaltningen förstärker därför de insatser som pågår redan idag:

- Program för Kultur i vården inom sjukhemmen.
- Arbetsterapeuter på sjukhemmen ger stöd till vårdpersonalen i deras arbete med daglig stimulans och sysselsättning för de boende.
- På Stureby sjukhem arbetar terapibiträde för att stimulera fritid och utevistelse.
- Dagverksamheterna Knuten och Årsta Paviljongen har förstärkts med en anställning i ett år. Syftet är att utveckla stödet till anhöriga och ordna insatser för att aktivera äldre som har hemtjänst.
- Inom särskilda boenden arrangeras veckoprogram för aktiviteter, som exempelvis bingo, gymnastik och högläsning samt utevistelse och promenader. Kontaktpersonen ansvarar för att den boende får en god och innehållsrik dag.
- På Stureby sjukhem har de boende nu fått bättre tillgång till litteratur, genom en uppsökande biblioteksservice i samarbete med Stockholms stadsbibliotek.
- Måltiderna är en viktig del för livskvaliteten för de äldre. Arbetet med att ständigt förbättra måltiderna bedrivs i samverkan med kostrådet på varje äldreboende. I kostrådet deltar medarbetare, anhöriga, boende och kostekonom.
- Förvaltningen samarbetar med olika organisationer och pensionärsföreningar som hjälper till att bryta isolering hos äldre genom olika aktiviteter. Några föreningar ger tillfälliga insatser, som exempelvis promenader, besök i hemmet och ledsagning. Detta är ett viktigt komplement till hemtjänsten.

Projekt som finansieras av kompetensfonden

Mobilt omvårdnadsteam

Arbetsorganisationen inom hemtjänsten utvecklas genom att bilda ett mobilt omvårdnadsteam för personer med stora omvårdnadsbehov. Syftet med pro-

ABCDE

Dnr 05-102/302 sid 10 (30)

jektet, som pågår under perioden februari 2005-augusti 2006, är att pröva nya arbetsformer för att möta kraven på mer komplexa vårdbehov. Arbetsgruppen är inriktad på äldre som, efter sjukhusvistelse, behöver omfattande hjälpinsatser i hemmet.

Årstaprojektet – Fixartjänst, friskvårds- och sociala aktiviteter

Förvaltningen och landstinget samverkar i ”Årstaprojektet” kring förebyggande- och folkhälsoinriktat arbete. Syftet är att främja kvarboende, förebygga ensamhet och minska antalet fallolyckor. Målgruppen är äldre personer som är över 75 år och bor i Årsta inom ordinärt boende utan eller med marginella hjälpinsatser. Projektet ska även bidra till utvecklingsmöjligheter för fritidsledare, arbetsterapeut, sjukgymnast, vaktmästare och biståndshandläggare.

Språnget

Förvaltningen har även fått medel till projektet ”Språnget” för att genom delaktighet utveckla den framtida äldreomsorgen.

Projektet pågår under perioden 1 augusti 2005-31 december 2006.

Arbetet med Språnget delas in i två huvudspår med följande syften:

- SENIORSPRÅNGET - Bo och leva som äldre i Enskede-Årsta.
- VERKSAMHETSPRÅNGET – Att med personalen utveckla dagens verksamhet och öka delaktigheten i utformningen av framtidens äldreomsorgsuppdrag.

Enkelrum på sjukhemmen

Dubbelrummen på Dalens och Årsta sjukhem har avvecklats under första halvåret.

Förstärkning vid Årsta sjukhem

Under första halvåret har elva nya platser för demensdagvård inrättats på Årsta sjukhem. Vidare har åtta nya sjukhemsplatser skapats genom att lokalerna byggts om. Sjukhemmet har därmed totalt 77 lägenheter.

Ökad boendestandard på Åsens ålderdomshem

Nämnden uppdrog i september 2004 åt förvaltningen att utreda ombyggnad av Åsens ålderdomshem till ett modernt äldreboende med heldygnsomsorg. Planeringen av ombyggnaden är försenad på grund av att FB servicehus AB tar över lokalerna först 2005-12-31. Ålderdomshemmet inrymmer 72 lägenheter i tre plan. Genom ombyggnaden ska tillgängligheten i hygienutrymmena för både boende och personal öka. En arbetsgrupp arbetar nu med planeringen och genomförandet kan starta tidigast i januari 2006.

Hus 23 och 24 i Stureby sjukhemsområde

Kommunfullmäktige beslutade 6 december 2004 att AB Familjebostäder, i samråd med förvaltningen, ska utreda hur hus 23 och 24 i Stureby sjukhemsområde ska användas. Förvaltningen har påbörjat planeringen av ett modernt äldreboende med 53 platser, för att ersätta Dalens sjukhem. Ombyggnaden ska vara klar sista kvartalet 2006.

Gruppboende för dementa i Stureby sjukhemsområde

Förvaltningen har utrett möjligheterna att skapa ett gruppboende för dementa med elva platser i Stureby sjukhemsområde. Gruppboendet kan vara klart sista kvartalet 2006.

Förbättringar för funktionshindrade

Om- och nybyggnationer av gruppboendestäder

Enskededalens gruppboendestad

Enskededalens gruppboendestad har inte den standard som krävs för ett modernt boende för personer med funktionshinder. Projekteringsmedel har därför beviljats för att undersöka möjligheten att skapa en gruppboendestad i Enskededalens servicehus. Projektet är försenat, eftersom FB servicehus AB tar över lokalerna från Svenska bostäder först vid årsskiftet. Ett genomförandeärende presenteras för nämnden när kalkylunderlaget är klart.

De mest utsatta

Tillsammans med Farsta och Skarpnäcks stadsdelsförvaltningar samt landstingets beroendevård och psykiatri kommer en lokal beroendemottagning att starta i januari 2006 nära Gullmarsplan. Förberedelserna pågår och en projektledare har anställts från september. Vidare arbetar förvaltningen med att utveckla metoder för att på ett systematiskt sätt samverka med frivården.

Hemlösa

Stadsdelsnämnden beviljades i tertialrapport 1 0,7 mnkr för år 2005 för att starta en riktad dagverksamhet för hemlösa. Tanken har varit att lokalisera verksamheten till samma fastighet som den lokala beroendemottagningen, men fastighetsägaren har sagt nej till detta. Förvaltningen undersöker därför nu andra alternativ som kan vara lämpliga ur både Enskede-Årsta och Skarpnäcks perspektiv.

Medarbetarna

Minska sjukfrånvaron

Sjukfrånvaron inom förvaltningen minskar sedan flera år tillbaka. Vid en jämförelse av första halvåret 2005 med samma period 2004 uppgår sjukfrånvaron till 11,2 %, vilket är en minskning med 0,5 %. Det innebär att förvaltningen även fortsättningsvis måste fokusera på sjukfrånvaron.

Förvaltningen arbetar med sjukfrånvaron dels genom friskvårdsinsatser med ett omfattande friskvårdsprogram dels genom insatser för att öka arbetsglädjen och arbetsmotivationen. Förvaltningen kommer vidare att uppmuntra medarbetarna att utnyttja friskvårdstimmen. Dessutom sker ett omfattande arbete med rehabilitering. I förvaltningens rehabiliteringsarbete har 106 personer deltagit. Rehabiliteringen sker i samarbete med försäkringskassan, företagshälsovården, fackliga organisationer, hälsopedagog och PA-konsult. Av de totalt 106 har 41 blivit aktuella i år.

För att minska den upprepade korttidsfrånvaron har cirka 50 medarbetare med chef träffat företagssköterskan för ett inledande samtal. Samtalet ska fånga upp problemet och om det behövs remittera vidare. På försök kommer några enheter att prova med att genomföra samtalen efter fem frånvarotillfällena oavsett typ av frånvaro. Förvaltningen arbetar även med ett långsiktigt åtgärdsprogram för de sjukskrivna som inte kan återgå till ordinarie arbetsuppgifter.

För att stärka cheferna i deras arbete med att skapa friskare arbetsplatser pågår ett utvecklingsprogram i preventionsarbete på Haga hälsoträdgård. I chefsgrupperna gör man även studiebesök med mera utifrån teman som ”Hälsa och ledarskap” samt ”Medarbetarnas delaktighet”.

Hälsoprojektet på Stureby sjukhem

Förvaltningen har fått medel från kompetensfonden för ett hälsoprojekt med syfte att minska sjukfrånvaron. Målet är att öka den fysiska förmågan hos medarbetarna samt förbättra arbetsklimatet och engagemanget i arbetet och därigenom minska sjukfrånvaron. Medarbetare med hög sjukfrånvaro förbinder sig att under projektet delta i minst två timmars fysiskt ansträngande aktivitet per vecka. I projektet ges också möjlighet till personlig kompetensutveckling tre timmar per vecka.

Processtyrda grupper inom hemtjänst

Förvaltningen har beviljats medel från kompetensfonden för att utveckla arbetsorganisationen och öka frisknärvaron inom hemtjänsten. I projektet kommer Gullmarsplans hemtjänstenhet att bli en pilotenhet som prövar att utveckla en processtyrd arbetsorganisation med tydliga rutiner där medarbetarna får större inflytande. Vidare omfattar projektet erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling kring utveckling av individuella arbetsplaner. Projektet startades 1 maj och avslutas med en rapport i juni 2006.

Hälsofrämjande arbetsmiljöarbete inom förskolan

Projektet med hälsobefrämjande arbete inom förskolan syftar till att utvidga det traditionella arbetsmiljöarbetet samt stärka den egna hälsan. Det sker genom föreläsningar, riktade friskvårdsprogram, genomförande av hälso-

profiler, utbildningar av hälsoinspiratörer samt stresshanteringsgrupper. Förvaltningen och de fackliga organisationerna kommer dessutom att utveckla metoder för att medarbetarna ska kunna utnyttja friskvårdstimmen.

Unga medarbetare

Förvaltningen kommer att genomföra samtalsgrupper med medarbetare som är 30 år och yngre för att höra deras inställning till utveckling av verksamheten, arbetsmotivation, arbetsorganisation med mera. Syftet är att se vad som gör arbetet inom vård och omsorg attraktivt. Med de unga medarbetare som slutar genomförs avslutningssamtal för att särskilt få kunskaper om anledningen till varför denna grupp slutar.

Personalöverskott

Vid ingången av året var det totala personalöverskottet 70 medarbetare. Under året har antalet ökat till 115 anställda, bland annat på grund av att avdelningar vid Dalens sjukhem avvecklats samt budgethållningsåtgärder.

Under året har anställningsstopp införts och fortsätter att gälla. Genom ett intensivt arbete med informationsmöten, personliga samtal, handlingsplaner samt matchning mot vakanta anställningar, både inom förvaltningen och genom samarbete med andra förvaltningar, har den största delen av övertaligheten tillfälligt lösts. Av de 115 anställda är 112 placerade på vikariat eller är tjänstlediga.

Personalens delaktighet

Under våren har en utbildning i samverkansavtalets struktur och intentioner genomförts. En genomgång av det systematiska arbetsmiljöarbetet har påbörjats genom en partssammansatt grupp, som kommer att diskutera och omarbete förvaltningens policy. Ett utvecklingsområde är att skapa möjligheter för medarbetarna att aktivt delta i förändringar inom verksamheterna. På prov kommer ett studiematerial, som utvecklar arbetsgruppen, att användas vid tre enheter med hög frånvaro.

Kompetensförsörjning

Det chefsutvecklingsprogram som startade under våren fortsätter. Utbildning i ekonomi och arbetsrätt kommer att genomföras för alla chefer. Ett antal medarbetare erbjuds via kompetensfonden grundutbildning till vårdbiträde och undersköterska.

Bygga bostäder och utveckla Stockholm

En strategisk fråga när nya bostäder planeras är dialogen med boende och verksamma och hur servicen ska utformas och dimensioneras. I Blåsut planeras en permanent förskola med fyra avdelningar i kvarteret Åstorp och en ny gruppobostad i kvarteret Kolonisten och kvarteret Kolonistugan. När det

gäller nya bostäder på Årstälänken har en plats reserverats för en skola och förskola. Utöver det kommer förskoleavdelningar att byggas ut allt eftersom inflyttning sker.

Ett hållbart trafiksystem

Den maskinpark som entreprenören använder för barmarks- och vinterväghållning drivs av alternativa miljövänliga drivmedel. Alla nya fordon i förvaltningen är miljöbilar. Tjänstecyklar har köpts in till de enheter som anmält behov av sådana.

Förvaltningen har antagit utmaningen från trafikkontoret och Kungsholmens stadsdelsförvaltning om att cykla eller gå till jobbet under juni-augusti. Förvaltningen har delat ut cirka 2 000 exemplar av stadens cykelkarta till medarbetare och medborgare.

Göra Stockholm till en ekologiskt hållbar storstad

Miljöarbetet

Alla enheter i förvaltningen har fått en skriftlig handledning, där miljömålen som är relevanta för dem, har lyfts fram och försetts med råd hur de kan gå tillväga för att uppnå respektive mål. Under året har också muntlig information skett på chefsmöte för förskola och skola, på två arbetsplatsmöten inom förskolor samt för alla medarbetare på Sturebyskolan.

Miljöeffektiva transporter

Alla nyanskaffningar av fordon i förvaltningen är miljöbilar.

Säkra varor

Förvaltningen är representerad i den grupp som tillsammans med miljöförvaltningen ska ta fram planer för hur de mest miljöanpassade kemikalierna och varorna ska upphandlas.

Föräldrar har fått information om barnsäkra produkter utan farliga kemikalier på öppna förskolan i Dalen. Förvaltningens miljöombud, ekonomipersonal och personal inom skolrestauranger har bjudits in till studiebesök på ekologiskt lantbruk vid två tillfällen.

Hållbar energianvändning

Förvaltningen har deltagit i utbildning om energisparåtgärder och energieffektivt byggande.

Ekologisk planering och skötsel

Fjärils- och humlerestauranger har skapats vid ytterligare fyra förskolor. Fågelholkar har satts upp i skogspartiet vid Dalen. Natur- och kulturvand-

ABCDE

Dnr 05-102/302 sid 15 (30)

ring med inriktning på biologisk mångfald har skett inom Agenda 21-aktiviteterna i Dalen.

Miljöeffektiv avfallshantering

Miljöombuden har erbjudits studiebesök hos två olika avfallsföretag för att studera källsortering och rötning av matavfall. Den årliga insamlingen av farligt avfall från små enheter och kontor har genomförts. Skolorna har samtidigt fått erbjudande att lämna sitt farliga avfall.

Förvaltningen arbetar för att företag inom slakthusområdet och Årsta parti-hallar ska bli miljödiplomerade.

Agenda 21

I Träffpunkt Dalen har några Agenda 21-aktiviteter hållits, som ”Cykla säk-rare i stockholmstrafiken” och ”Natur- och kulturvandring i Dalen”. Inom öppna förskolan har ”Matstart” – mat för barn 6-12 månader med tillag-ningstips och smakprov samt ”Barnsäkerhet” – information om barnsäkra produkter utan farliga kemikalier hållits.

Kommunfullmäktige har beslutat att staden ska samarbeta med organisatio-nen ”Globträdet” inför deras världsmästerskap i samarbete i Stockholm 28 maj – 6 juni 2006 med temat ”Miljö – Mångfald – Kommunikation”. Glob-trädet arbetar för att tillsammans med barn synliggöra intentionerna i Barn-konventionen, Agenda 21 och FN:s millenniemål. Förvaltningen deltar ak-tivt i planeringen inför mästerskapet. Förvaltningens Agenda 21-samordnare deltog på en studieresa i juni till FN:s miljöhöghögkvarter i Nairobi med Bar-nens samlingsplats samt flera skolbesök.

Bryta segregationen och fördjupa demokratin

Lika möjligheter- Allas ansvar för jämlikhet, integration och mångfald

Förvaltningens fritidsgårdar deltar i ett flertal internationella samarbeten med i huvudsak länder inom EU. Samarbetet ska utmynna i studiebesök, seminarier, utbildningar och ungdomsutbyten. Syftet är att ge ökad interkul-turell förståelse samt att ge deltagarna en känsla av europeisk gemenskap.

Under det ämnesövergripande området livskunskap som stadsdelens skolor bedriver diskuteras allas lika värde oavsett etnicitet, religion och kön. I de skolor som har hög andel elever med annat modersmål än svenska arbetar skolorna mycket med språkutveckling och andraspråksinläring. Skolorna undviker att förlägga prov under de olika religionernas högtidsdagar. Ytter-ligare ett exempel på åtgärder är ett fördjupningsarbete i pedagogik sett ur

ABCDE

Dnr 05-102/302 sid 16 (30)

genusperspektiv på Enskedefältets skola och utbildning i mångfalds- och integrationsfrågor för alla medarbetare på Östbergaskolan.

Träffpunkt Dalen arrangerar en särskild samtalsgrupp med kvinnor som har olika etnisk bakgrund. Samtalen förs på lätt svenska utifrån dagsaktuella nyheter i massmedia.

Ett särskilt ungdomsprojekt bedrivs i Dalen, där ungdomar med i huvudsak invandrarbakgrund och viss social problematik deltar. Ett syfte är att skapa respekt och kunskap om demokratiska processer.

Inom äldreomsorgen har alla medarbetare på Årsta sjukhem deltagit i ett utvecklingsprojekt om mångfald. Syftet är att öka förståelsen och samarbetet på sjukhemmet.

Minskat ekonomiskt bistånd

Sedan maj 2004 samarbetar förvaltningen med Skarpnäcks stadsdelsförvaltning och arbetsförmedlingen Johanneshov kring ett projekt som vänder sig till arbetslösa ungdomar i åldrarna 18-24 år med försörjningsstöd. Ungdomarna får individuellt stöd, vägledning och olika insatser för att komma ut på arbetsmarknaden eller återuppta studier. Individuella planer görs för varje deltagare och kompetensutveckling erbjuds i särskilda fall. Statistik visar att 69 ungdomar blivit självförsörjande. I juli var 40 ungdomar från Enskede-Årsta aktuella i projektet.

I projektet Arbetsforum sydost, kallat ”Afso”, samarbetar förvaltningen med Farsta, Skarpnäck och Vantörs stadsdelsförvaltningar för att arbetslösa i åldern 25 år och uppåt ska finna en egen försörjning. De arbetslösas erfarenheter och resurser kartläggs. De som bedöms stå nära arbetsmarknaden ”matchas” mot lediga jobb. De som behöver mer stöd erbjuds praktik eller kompetenshövande åtgärder.

Förvaltningen deltar också i ”Kompetens Syd”, där flera söderstadsdelar ingår. Inom projektet erbjuds utbildningsinsatser när det gäller förbättrade svenskunskaper eller yrkesinriktad utbildning. Kompetensfonden är delfinansierad i dessa projekt.

Förvaltningen använder sig i arbetet även av projekt som drivs av andra förvaltningar och anordnare. Ett exempel är projektet ”Resursutbyte”. Här kan arbetslösa invandrare som varit i landet under högst tre år få praktik kombinerat med svenskstudier. I ”Frysen” – yrkesförberedande svenska, erbjuds arbetslösa invandrare utbildning i svenska inför arbetslivet. Inom flyktingmottagningen erbjuder ”Rekryteringsprogrammet” arbetslösa invandrare både utbildning och matchning mot arbetsmarknaden.

ABCDE

Dnr 05-102/302 sid 17 (30)

Förvaltningen har kontakt med många personer som är sjukskrivna, nollklassade vid försäkringskassan och därför får försörjningsstöd. Detta försörjningshinder har ökat från 15 personer i maj 2003 till 116 personer i maj 2005. En konsultläkare har anlåtats för att hjälpa till med adekvata bedömningar i dessa ärenden. Planeringen är att fortsätta med konsultmedverkan för att kunna utveckla arbetssätt och insatser.

Medborgarnas delaktighet

Goda förutsättningar för kultur- och föreningslivet

Stadsdelsförvaltningen har genom sin kultursekreterare etablerade samarbetskanaler med lokala föreningar och ger även ekonomiskt stöd till vissa aktiviteter. Stadsdelsförvaltningen är vidare delaktiga i Östbergadagen, Årstadagen med flera.

Konsumentvägledning

Arbetet med att utveckla den lokala konsumentvägledningen

Förvaltningen har startat ett ungdomsprojekt – VÄLJ SJÄLV – tillsammans med Skarpnäck och Älvsjö stadsdelsförvaltningar. Projektet kommer att genomföras under tre dagar i november, där konsumentfrågor för ungdomar belyses på olika sätt genom teater, utställningar, seminarier med mera.

Stadsdelsförnyelsen

Under året prioriteras barn och ungdomars situation samt trivsel och träffpunkter för Östbergaborna. Insatserna under hösten syftar alla till att förverkliga stadsdelnämndens lokala mål för stadsdelsförnyelsen. Handlingsprogrammet för stadsdelsförnyelsen aktualiserades i mars.

Under första halvåret hölls två öppna möten för boende. I april genomfördes en trygghetsvandring tillsammans med närpolisen, boende, Svenska Bostäder och HSB för att inventera vilka insatser som kan göras för att öka tryggheten i Östberga. Vandrigen resulterade i ett förslag för att rusta upp den yttre miljön företrädesvis kring parkleken Backen och området kring Göta landsväg mellan Stamparken och Östbergahöjden.

Under hösten arrangeras bland annat ett filmprojekt för ungdomar i samarbete med konstnärer från Lava/Kulturhuset och en extra satsning på att marknadsföra medborgarkontor och bibliotek på Östbergaskolan kommer att genomföras. Under hösten påbörjas arbetet med att starta ett lokalt brottsförebyggande råd (Brå) i Östberga.

Ta ansvar för ekonomin

Prognos på årsutfall

Anslag / Verksamhetsområde	KF Budget 2005			Prognos			Avvikelse		
	Kostnad	Intäkt	Netto	Kostnad	Intäkt	Netto	Kostnad	Intäkt	Netto
Anslag 1									
Nämnd- och förvaltningsadm.	-55,3	1,8	-53,5	-52,5	1,8	-50,7	2,8	0,0	2,8
Individ- och familjeomsorg	-86,3	3,0	-83,3	-100,6	12,3	-88,3	-14,3	9,3	-5,0
Flyktingmottagande	-0,9	0,0	-0,9	-0,9	0,0	-0,9	0,0	0,0	0,0
Stadsmiljöverksamhet	-20,6	0,8	-19,8	-22,8	1,1	-21,7	-2,2	0,3	-1,9
Förskoleverksamhet	-171,2	14,0	-157,2	-178,5	18,7	-159,8	-7,3	4,7	-2,6
Skolbarnsomsorg	-45,8	9,1	-36,7	-49,5	10,0	-39,5	-3,7	0,9	-2,8
Grundskola	-309,1	17,7	-291,4	-323,7	26,4	-297,3	-14,6	8,7	-5,9
Särskola	-5,1	5,1	0,0	-15,0	9,7	-5,3	-9,9	4,6	-5,3
Äldreomsorg	-498,6	92,5	-406,1	-517,6	103,4	-414,2	-19,0	10,9	-8,1
Omsorg om funktionshindrade	-198,8	76,5	-122,3	-211,8	80,4	-131,4	-13,0	3,9	-9,1
Fritid och kultur	-11,1	0,4	-10,7	-10,6	1,0	-9,6	0,5	0,6	1,1
Övrigt/omstrukturering	-3,6	3,6	0,0	-3,6	3,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa anslag 1	-1 406,4	224,5	-1 181,9	-1 487,1	268,4	-1 218,7	-80,7	43,9	-36,8
Prestationsförändringar									
Förskoleverksamhet - netto									5,6
Skolbarnsomsorg - netto									2,4
Grundskola - netto									7,9
Särskola - netto									4,7
Omsorg om funktionshindrade - netto									6,2
Resultatöverföring till 2006									1,6
Sökta medel för avveckling, omstrukturering och nyansaffning									1,8
Budgethållningsåtgärder									6,6
Summa anslag 1 efter prestationsförändringar och begärda tillägg									0,0
Anslag 2									
Arbetsmarknadsåtgärder	-11,6	7,4	-4,2	-12,3	8,3	-4,0	-0,7	0,9	0,2
Ekonomiskt bistånd	-54,6	1,1	-53,5	-56,6	2,9	-53,7	-2,0	1,8	-0,2
Besparingsåtgärder									
Summa anslag 2	-66,2	8,5	-57,7	-68,9	11,2	-57,7	-2,7	2,7	0,0
Summa nämnd	-1 472,6	233,0	-1 239,6	-1 556,0	279,6	-1 276,4	-83,4	46,6	-36,8
Summa nämnd efter prestationsförändringar, resultatdispositioner, åtgärder, sökta medel och besparingsåtgärder	-1 472,6	233,0	-1 239,6	-1 556,0	279,6	-1 276,4	-83,4	46,6	0,0

Den ekonomiska utvecklingen fortsätter att peka på att budgetbalans uppnås i år, detta trots att några enheter nu har börjat uppvisa underskott. Erfarenheten av årets arbete med ekonomistyrningen av enheterna visar överlag ett gott resultat och kommer att utvecklas ytterligare.

Det utrymme som uppstår mellan schablon och peng inom förskola och skola har räknats in i prognosen men inte fördelats. Mätningen sker 27 sep-

ABCDE

Dnr 05-102/302 sid 19 (30)

tember och därefter justeras nämndens budget slutgiltigt. I månadsrapport för september avser förvaltningen att återkomma hur dessa medel ska fördelas. Avsikten är att använda utrymmet till att bland annat täcka underskottet inom Resursenheten, finansiera projektet med ungdomar i Dalen samt att göra satsning på bullerdämpande åtgärder inom förskolan.

Ekonomiskt utfall per verksamhetsområde

Förskoleverksamhet

Mnkr.	Kostnad	Intäkt	Netto
Budget 2005			
Förskoleverksamhet	-171,2	14,0	-157,2
Prognos T2			
Förskoleverksamhet	-178,5	18,7	-159,8
Avvikelse			
Förskoleverksamhet	-7,3	4,7	-2,6
Förväntade prestationsförändringar			5,6
Sökta medel			1,8
Avvikelse efter prestationsförändringar och sökta medel			4,8

Analys av utfall

Prognosen för förskolorna visar ett överskott på 4,8 mnkr efter förväntade prestationsförändringar. Av överskottet beror 2,5 mnkr på minskning av centrala anslag, bland annat 1 mnkr för barnomsorgsgarantin, samt ett överskott om 0,8 mnkr vid enheterna. Därutöver beror 2,3 mnkr på det utrymme som finns mellan den schablon som nämnden får och den peng som förskolorna får. Detta är avsett för fasta kostnader som gemensam administration, hyror etcetera, vilka inte ökar i samma omfattning. Överskottet är preliminärt och fastställs vid den slutliga prestationsavläsningen i samband med månadsrapporten för september.

ABCDE

Dnr 05-102/302 sid 20 (30)

Grundskola, särskola och skolbarnsomsorg

Grundskola	Kostnad	Intäkt	Netto
Budget 2005			
Grundskola	-309,1	17,7	-291,4
Prognos T2			
Skola	-323,7	26,4	-297,3
Avvikelse			
Grundskola	-14,6	8,7	-5,9
Förväntade prestationsförändringar			7,9
Budgethållningsåtgärder			1,3
Avvikelse efter prestationsförändringar och budgethållningsåtgärder			3,3

Särskola	Kostnad	Intäkt	Netto
Budget 2005			
Särskola	-5,1	5,1	0,0
Prognos T2			
Särskola	-15,0	9,7	-5,3
Avvikelse			
Särskola	-9,9	4,6	-5,3
Förväntade prestationsförändringar			4,7
Avvikelse efter prestationsförändringar			-0,6

Skolbarnsomsorg	Kostnad	Intäkt	Netto
Budget 2005			
Skolbarnsomsorg	-45,8	9,1	-36,7
Prognos T2			
Skolbarnsomsorg	-49,5	10,0	-39,5
Avvikelse			
Skolbarnsomsorg	-3,7	0,9	-2,8
Förväntade prestationsförändringar			2,4
Budgethållningsåtgärder			0,1
Avvikelse efter prestationsförändringar och budgethållningsåtgärder			-0,3

Analys av utfall

Prognosen för skola, särskola och skolbarnsomsorg visar sammantaget ett överskott på 2,4 mnkr efter förväntade prestationsförändringar och åtgärder. I utfallet ingår ett underskott vid enheterna på 1,5 mnkr samt att Sturebyskolan avser att använda sitt samlade överskott på 2,3 mnkr från tidigare år. I utfallet ingår även ett överskott på 2,2 mnkr på det utrymme som finns mellan den schablon som nämnden får och den peng som skolorna får. Detta är avsett för fasta kostnader som gemensam administration, hyror etcetera, vilka inte ökar i samma omfattning. Överskottet är preliminärt och fastställs vid den slutliga prestationsavläsningen i samband med månadsrapporten för september.

ABCDE

Dnr 05-102/302 sid 21 (30)

Underskottet vid enheterna finns främst vid Årstaskolan där externa placeringar, inventarieinköp och personalbemanningen gjort att kostnaderna ökat med 2,8 mnkr. Besparingsåtgärder har tagits fram och beräknas ge en effekt på cirka 1,0 mnkr i år. Enskedefältets skola beräknas ha en budget i balans. Ett underskott från förra året på knappt 700 tkr kvarstår dock, vilket delvis kommer att åtgärdas innan årets slut. Detta medför viss anpassning av personalkostnaderna samt stor restriktivitet vid inköp.

Fritid och kultur

Mnkr.	Kostnad	Intäkt	Netto
Budget 2005			
Fritid och kultur	-11,1	0,4	-10,7
Prognos T2			
Fritid och kultur	-10,6	1,0	-9,6
Avvikelse			
Fritid och kultur	0,5	0,6	1,1

Analys av utfall

Överskottet inom fritid och kultur beror dels på att kostnader har förts till skola och skolbarnsomsorg, vakanser vid bland annat Träffpunkt Dalen samt återhållsamhet med kulturaktiviteter.

Äldreomsorg

Mnkr.	Kostnad	Intäkt	Netto
Budget 2005			
Äldreomsorg	-498,6	92,5	-406,1
Prognos T2			
Äldreomsorg	-517,6	103,4	-414,2
Avvikelse			
Äldreomsorg	-19,0	10,9	-8,1
Budgethållningsåtgärder			3,1
Avvikelse budgethållningsåtgärder			-5,0

Analys av utfall

Äldreomsorgen beräknas efter de åtgärder som genomförts och sökta medel för omstrukturering visa ett underskott på 8,1 mnkr varav 3,1 mnkr beräknas kunna åtgärdas.

Utförarenheterna inom äldreomsorgen visar ett sammanlagt underskott på 12,9 mnkr. Kostnaderna för utglesningen av rummen vid Dalens sjukhem blev 3,0 mnkr högre, eftersom det tog längre tid än beräknat att komma ner till beslutat platsantal.

Vid Stureby sjukhem har underskottet ökat till 3,6 mnkr eftersom nödvändiga åtgärder inte genomförts i utsatt tid. Detta beror delvis på en senareläggning av åtgärdsplanerna i avvaktan på resultatet från den partssammansatta grupp som haft till uppgift att försöka finna alternativa åtgärder för anpassning till budget.

Åtgärder som vidtas för närvarande är följande:

- Att minska sjukfrånvaron genom att öka medarbetarnas delaktighet och inflytande i det dagliga arbetet. Medarbetarna tilldelas individuella ansvarsområden i syfte att öka arbetsmotivation och närvaro.
- Att anpassa bemanning till tillgängliga ekonomiska resurser. Under oktober månad kommer tidigare förhandlade åtgärder att verkställas.

Enskededalens servicehus visar ett underskott på 2,5 mnkr. Enheten har trots vidtagna åtgärder inte lyckats anpassa bemanningen till den ersättningsnivå som enheten har. Enheten förändrar arbetstidsförläggning och anpassar bemanning. Kompetenshöjande insatser för hemtjänstpersonal och utveckling av arbetsmetoder pågår.

Vid Enskededalens servicehus ökar antalet tomma lägenheter, för närvarande 24, vilket innebär att stadsdelsförvaltningen får bära tomgångshyrorna på 0,6 mnkr för dessa.

Inom hemtjänstenheterna har tidigare beslutade åtgärder inte givit resultat. Underskottet är 4,7 mnkr. För att komma tillrätta med underskotten erfordras insatser tillsammans med personalen som innebär att hitta nya arbetsmetoder, ge kompetenshöjande utbildning i bemötande, kontaktmannaskap och dokumentation. Andra åtgärder är att stärka arbetsledningen samt finna samverkansformer, som kan öka arbetsmotivationen och därmed minska frånvaron. Andelen hemtjänst med privata utförare har ökat till 17,8 % jämfört med 13 % i tertialrapport 1. Ökningen sker främst i Årsta. Detta kommer att leda till att bemanningen måste anpassas till efterfrågan.

Förändringar i befolkningsstrukturen leder till minskade behov av insatser inom äldreomsorgen. Dessutom prioriteras omvårdnad i hemmet framför sjukhemsboende, vilket framgår av tabellerna nedan. Detta förväntas innebära att beställaravdelningen kan lämna ett överskott på 3 mnkr.

ABCDE

Dnr 05-102/302 sid 23 (30)

Verksamhet	VP 2005	Medel	Maj	Juni	Juli	Augusti
Sjukhem	378	358	357	354	354	348
Ålderdomshem	64	66	66	63	65	65
Gruppboende	79	84	83	84	86	88
Summa	521	508	506	501	505	501

Öppen hemtjänst	VP 2005	Medel	Maj	Juni	Juli	Augusti
Nivå 1-6	560	578	582	594	588	604
Nivå 7-12	305	314	317	310	296	300
Nivå 13-18	70	77	77	85	87	86
Summa	935	969	976	989	971	990

Tabellen visar antalet helårspersoner.

Åtgärder för att undvika överskridande av budget

Vid Stureby sjukhem sker en översyn av bemanning och schema, som ska vara klar 15 oktober.

Uppnådda effekter av tidigare beslutade budgethållningsåtgärder

Åtgärder som vidtagits vid alla enheter har i stort sett givit avsedd effekt även om de på vissa enheter inte visat sig vara tillräckliga. Inom hemtjänsten har föreslagna åtgärder inte visat något synbart resultat.

Inom beställaravdelningen konstateras att andelen äldre mer och mer anpassas till befolkningsprognosen.

Omsorg om funktionshindrade

Mnkr.	Kostnad	Intäkt	Netto
Budget 2005			
Omsorg om funktionshindrade	-198,8	76,5	-122,3
Prognos T2			
Omsorg om funktionshindrade	-211,8	80,4	-131,4
Avvikelse			
Omsorg om funktionshindrade	-13,0	3,9	-9,1
Förväntade prestationsförändringar			6,2
Budgethållningsåtgärder			0,7
Avvikelse efter prestationsförändringar och budgethållningsåtgärder			-2,2

Analys av utfall

Omsorg om funktionshindrade visar ett underskott på 2,2 mnkr efter förväntade prestationsförändringar och åtgärder.

På beställarsidan visar insatserna för vuxna ett underskott på 0,9 mnkr och insatser för barn och ungdomar ett underskott på 3,1 mnkr efter prestationsförändringar. Kostnader för LASS 20 första timmarna visar ett underskott med 1,0 mnkr, trots att nämnden tillfört 2,1 mnkr utöver tilldelningen. Un-

ABCDE

Dnr 05-102/302 sid 24 (30)

derskott har ökat med 0,7 mnkr från tertialrapport 1, vilket förklaras av att många personer som behöver insatser flyttar in till stadsdelen via förtur till anpassade lägenheter.

Utförarsidan visar ett underskott om 0,6 mnkr vilket är en försämring jämfört med tertialrapport 1. Det beror framför allt på Johanneshovs gruppbostad där det försämrade resultatet beror på ofullständig nivåersättning samt på ökade kostnader på grund av extra personalresurser för en boende.

Även korttidshemmen visar ett underskott på 0,3 mnkr. Underskottet beror på att de förväntade intäkterna minskar under hösten. Orsaken är sänkt pris för tre barn från mars i år och utförarbyte till en annan förvaltning av ett barn med särskilt stor ersättning under sommaren.

Åtgärder för att undvika överskridande av budget

På korttidshemmen pågår dessutom förhandlingar om ersättningar med andra kommuner och förberedelser för att ta emot nya barn. Schemaöversynen vid gruppbostäderna beräknas bli klar under hösten.

Åtgärder som initierats under 2005	Genomförda	Återstår
Övergång till att köra turbundna resor i egen regi, nya arbetstagare, översyn av intäkter med mera vid dagliga verksamheter	1,1 mnkr	
Gemensam chef för korttidshemmen och gruppbostäder samt minskad vikariekostnad vid korttidshemmen	0,3 mnkr	
Schemaöversyn vid gruppbostäderna	0,4 mnkr	

Uppnådda effekter av tidigare beslutade budgethållningsåtgärder

Daglig verksamhet har hittills fått fem nya arbetstagare, vilket innebär att intäkterna blir 1,5 mnkr högre än förra året. De nya turbundna resorna i egen regi har påbörjats i liten omfattning, vilket leder till att den ekonomiska effekten i nuläget är liten. Vikariekostnaderna inom korttidshemmen har minskat, men inte i tillräcklig omfattning.

ABCDE

Dnr 05-102/302 sid 25 (30)

Individ- och familjeomsorg med socialpsykiatri

Budget 2005			
Individ- och familjeomsorg	-86,3	3,0	-83,3
<i>varav socialpsykiatri</i>	-24,1	1,5	-22,6
Prognos T2			
Individ- och familjeomsorg	-100,6	12,3	-88,3
<i>varav socialpsykiatri</i>	-32,3	6,5	-25,8
Avvikelse			
Individ- och familjeomsorg	-14,3	9,3	-5,0
<i>varav socialpsykiatri</i>	-8,2	5,0	-3,2
Budgethållningsåtgärder			1,4
Avvikelse efter budgethållningsåtgärder			-3,6

Analys av utfall

Individ- och familjeomsorg med socialpsykiatri visar ett underskott på 3,6 mnkr. Underskotten finns inom insatser för vuxna, både inom socialpsykiatri och övriga insatser som boende och behandling för missbrukare där kostnadsutvecklingen visar på en kraftig försämring. Nya beslut som motsvarar cirka 2,3 mnkr har tagits under sommaren. Personer som redan haft insats har behövt fortsatt bistånd eller ny typ av insats till högre kostnader. Socialpsykiatriens budget för insatser på 7,9 mnkr motsvarar inte kostnaderna för redan existerande helårsplaceringar på 8,3 mnkr. Därutöver har placeringar gjorts under delar av året, vilket motsvarar 1,8 mnkr. Övrig verksamhet förväntas ge ett visst överskott.

Åtgärder för att undvika överskridande av budget

Åtgärder som initierats under 2005	Genomförda	Återstår
Indragning av 1,0 biträdande chefstjänst	0,3	
Indragning av 1,0 tjänst inom socialpsykiatri		0,2
Vakanshållning	0,5	

Kostnadsläget var i början av året fortsatt för högt för att ligga i nivå med budgeten. Förvaltningen initierade därför nya budgethållningsåtgärder, som indragning av en biträdande chefstjänst och en tjänst inom socialpsykiatri samt vakanshållning inom barn- och ungdomsenheten. Av dessa har indragning av en biträdande chefstjänst och vakanshållning inom barn- och ungdomsenheten genomförts och gett önskad effekt.

Arbetet med att ta hem fler externt placerade klienter inom socialpsykiatri kommer att intensifieras. I syfte att ge handledning och stöd flyttas biståndshandläggarna vid vuxnenhetens beställardel fysiskt till Beställaravdelningen för äldre och funktionshindrade. För att säkerställa ett gott om-

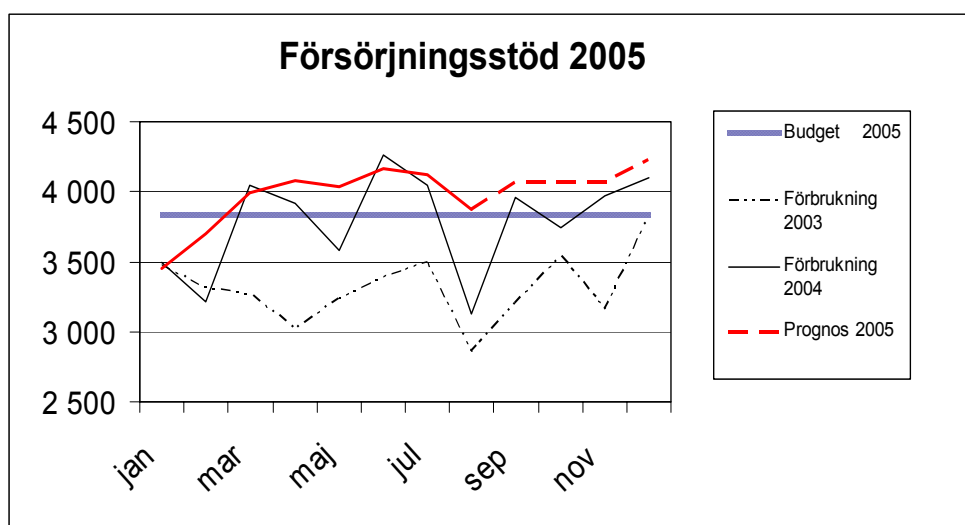
händertagande av hemtagna klienter kommer struktur och rutiner vid socialpsykiatrins utförardel att utredas, detta gäller både boendestöd och arbetsverksamheter. Arbetet rapporteras i månadsrapporterna.

Ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder

Mnkr.	Kostnad	Intäkt	Netto
Budget 2005, anslag 2	-66,2	8,5	-57,7
Arbetsmarknadsåtgärder	-11,6	7,4	-4,2
Ekonomiskt bistånd/försörjningsstöd	-54,6	1,1	-53,5
<i>varav handläggare</i>	-8,0	0,0	-8,0
Prognos T2			
Anslag 2	-68,9	11,2	-57,7
Arbetsmarknadsåtgärder	-12,3	8,3	-4,0
Ekonomiskt bistånd/försörjningsstöd	-56,6	2,9	-53,7
<i>varav handläggare</i>	-8,0	0,0	-8,0
Avvikelse			
Anslag 2	-2,7	2,7	0,0
Arbetsmarknadsåtgärder	-0,7	0,9	0,2
Ekonomiskt bistånd/försörjningsstöd	-2,0	1,8	-0,2
<i>varav handläggare</i>	0,0	0,0	0,0

Analys av utfall

Budgeten för anslag 2 ökade med 8,4 mnkr, jämfört med år 2004. Trots en markant ökning av antalet hushåll förväntas verksamheten redovisa en budget i balans.

ABCDE

Dnr 05-102/302 sid 27 (30)

Som framgår av tabellen nedan är den grupp som ökar mest personer som är sjukskrivna utan sjukersättning. Dessa har ökat med 60 % jämfört med augusti 2004.

Antal bidragstagare	aug-04	aug-05
Arbetslösa	214	244
Otillräcklig inkomst från försäkringskassa	67	77
Sjukskriven utan ersättning	72	111
SFI studerande	76	57
Sociala/medicinska skäl	104	69
Övriga	104	109
Summa	637	667

Uppnådda effekter av tidigare beslutade budgethållningsåtgärder

Under januari till augusti har 218 personer hänvisats till arbetsprojektet "Arbetsforum Sydost". Av dem som avslutat sitt deltagande i projektet har 30 % fått arbete och 15 % börjat studera. I projektet "arbete.nu" för ungdomar i åldrarna 20-24 år har 135 ungdomar deltagit sedan starten i maj 2004. Av dessa har 45 fått arbete, 24 har börjat studera och 8 har fått praktikplats.

Fysisk verksamhet

Mnkr.	Kostnad	Intäkt	Netto
Budget 2005			
Stadsmiljöverksamhet	-20,6	0,8	-19,8
Prognos T2			
Stadsmiljöverksamhet	-22,8	1,1	-21,7
Avvikelse			
Stadsmiljöverksamhet	-2,2	0,3	-1,9

Analys av utfall

Verksamheten beräknar redovisa ett underskott på 1,9 mnkr. Detta beror främst på extra kostnader i samband med snösituationen under januari samt åtgärder föranledda av den kraftiga stormen i början av året.

Flyktingmottagande

Mnkr.	Kostnad	Intäkt	Netto
Budget 2005			
Flyktingmottagande	-0,9	0,0	-0,9
Prognos T2			
Flyktingmottagande	-0,9	0,0	-0,9
Avvikelse			
Flyktingmottagande	0,0	0,0	0,0

ABCDE

Dnr 05-102/302 sid 28 (30)

Analys av utfall

Verksamheten är ny för stadsdelsnämnderna, vilket gör att prognosen är något osäker. Allt tyder dock på ett visst överskott, vilket i så fall kommer att användas inom övriga verksamheter.

Nämnd och förvaltningsadministration

Mnkr.	Kostnad	Intäkt	Netto
Budget 2005			
Nämnd- och förvaltningsadm.	-55,3	1,8	-53,5
Prognos T2			
Nämnd- och förvaltningsadm.	-52,4	1,7	-50,7
Avvikelse			
Nämnd- och förvaltningsadm.	2,9	-0,1	2,8

Analys av utfall

Förvaltningens administrativa kostnader väntas ge ett överskott på 2,8 mnkr, vilket främst beror på minskade kostnader för övertalighet samt vakanser. Vidare senareläggs planerade aktiviteter inom chefsutbildning och information.

Åtgärder för att undvika överskridande av budget

Under hösten kommer en befattning som löneadministratör att vakanshållas.

Övriga redovisningar

Delårsrapport

Mkr	Budget 2005	Periodiserad Budget		Utfall jan- aug	Avvikelse för perioden
		jan aug	jan- aug		
Anslag 1	-1 181,9	-787,9	-792,9	-5,0	
Kostnader	-1 406,4	-937,6	-979,4	-41,8	
Intäkter	224,5	149,7	186,5	36,8	
Anslag 2	-57,7	-38,5	-38,3	0,2	
Kostnader	-66,2	-44,1	-45,3	-1,2	
Intäkter	8,5	5,7	7,0	1,3	
Summa SDN - netto	-1 239,6	-826,4	-831,2	-4,8	

Delårsrapporten visar på att kostnader och intäkter ligger i fas till och med augusti. Åtta månaders bokföring uppräknat till helår och hänsyn tagen till prestationsförändringar, sökta medel och sommarens extra lönekostnader

ABCDE

Dnr 05-102/302 sid 29 (30)

tyder på att förvaltningen kan visa ett nollresultat vid årsskiftet. Detta överensstämmer med aktuell prognos.

Budgetjusteringar

Mnkr	Kostnader	Intäkter	Netto
KF budget anslag 1	-1 199,2	30,6	-1 168,6
Justering av KS november 2004	-4,4	0,0	-4,4
Justering av KS april 2005			
Omslutningsförändringar	-193,9	193,9	0,0
Stadsledningskontorets budgetjusteringar	-1,1	0,0	-1,1
Justering av KS i tertialrapport 1 2005			
Av nämnden begärda budgetjusteringar	-7,7	0,0	-7,7
Stadsledningskontorets budgetjusteringar	-0,1	0,0	-0,1
Summa justerad KF budget, anslag 1	-1 406,4	224,5	-1 181,9
KF budget anslag 2	-65,7	8,5	-57,2
Stadsledningskontorets budgetjusteringar	-0,5	0,0	-0,5
Summa justerad KF budget, anslag 2	-66,2	8,5	-57,7
Summa justerad KF budget	-1 472,6	233,0	-1 239,6
Summa verksamhetsplan 2005	-1 472,6	233,0	-1 239,6

Resultatenheter

Resultatöverföring för resultatenheter			
Tkr	Från 2004	Utfall 2005	Överförs till 2006
Enskedeskolan	0	0	0
Enskedefältets skola	-668	500	-168
Årsta rektorsområde	-111	111	0
Nytorpsskolan	0	240	240
Stureby	2 288	-2 288	0
Totala överföringar	1 509	-1 437	72

Sturebyskolan planerar att använda sitt samlade överskott från tidigare år, vilket gör att stora delar av resultatfonden kommer att användas. Enskedefältets skola klarar inte att helt arbeta bort sitt underskott från förra året. Förvaltningen bedömer dock att enheten gjort vad som krävs och kommer därför att i bokslutet föreslå att de får fortsätta som resultatenhet. Årsta rektorsområde upphörde att vara resultatenhet i år men deras underskott från förra året kommer att täckas i årets resultat inom nämnden.

Lokaler

Avveckling och omstrukturering av lokaler

Förvaltningen planerar att under året avveckla en administrativ lokal vid Gullmarsplan 13, en verksamhetslokal vid Kanslersvägen samt en före detta lokal för skolbarnsomsorg vid Voxtorpsgränd.

Nybyggnad av förskolelokaler

Förvaltningen undersöker möjligheterna att inrätta en provisorisk förskola (paviljong) med två avdelningar vid Grafikvägen, varav en avdelning kommer att ha funktionen som evakueringslokal i samband med att den befintliga förskolan vid Grafikvägen byggs om, och utökas med 1 avdelning. Vidare utreder förvaltningen möjligheten till ytterligare en eller två avdelningar vid en befintlig förskola vid Sågverksgatan, samt två avdelningar vid förskolan Hummelvägen. För området Enskede har förvaltningen påbörjat en utredning om möjligheten till en paviljong med två till tre avdelningar.

Under året planerar även förvaltningen att starta två nya avdelningar med inriktningen på uteverksamhet (typ ”Ur och Skur”). Verksamheten planeras i befintliga och delvis ombyggda lokaler.

Vid förskolan Bråviksvägen har en mindre förskoleavdelning med plats för åtta barn byggts. I samband med detta måste förskolans kök renoveras för att klara det högre barnantalet.

Underlag för sökta stimulansbidrag återfinns i bilaga 4.

Bilagor

1. MBL-protokoll
- 1.a Protokoll från stadsdelsnämndens pensionärsråd
2. SLK:s blanketter
3. Delårsbokslut
4. Underlag för sökta stimulansbidrag